

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1526/2021/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Kardos Andrea, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022.október 18.

Az ügy tárgya: embercsempészás büntette

Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Komáromi Járásbíróság 6.B.42/2021/31. ítélet, előkészítő ülés,

2021. szeptember 14.

jogerő napja: 2021. szeptember 20.

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntető ügyben a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komáromi Járásbíróság 6.B.42/2021/31. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria elrendeli a Terhelt1 terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszatérítését.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 70.148 (hetvenezer-százhetvennyolc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] **I.** A Komáromi Járásbíróság a 2021. szeptember 14. napján megtartott előkészítő ülésen meghozott 6.B.42/2021/31. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki embercsempészás büntettében [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 353. § (1) és (2) bekezdés a), b) pont]. Ezért a terheltet 2 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és Magyarország területéről 5 év kiutasításra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította, valamint rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet 2021. szeptember 20. napján jogerőre emelkedett.

[3] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség Bf.630/2021/2. számon felülvizsgálati indítványt nyújtott be a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 651. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból a kiutasítás tartamának mérséklése céljából.

[4] Az indítvány indokolása szerint a Komáromi Járásbíróság a kiutasítást törvénysértő tartamban állapította meg, mivel e büntetés mértékét a Btk. 60. § (2a) bekezdése a kiszabott

szabadságvesztés tartamának kétszeresében rögzíti, mely jelen ügyben – szemben a jogerős ítéletben kiszabott öt éves tartammal – négy év tartamú kiutasítást jelent. Mivel a járásbíróság a Btk. más szabályainak megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki, indítványozta, hogy a Kúria a Komáromi Járásbíróság 6.B.42/2021/31. számú jogerős ítéletét a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg akként, hogy a kiutasítás tartamát 4 évre mérsékelje.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.1485/2021/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt az indokolás kiegészítésével tartotta fenn.

[6] Rámutatott arra, hogy a Komáromi Járási Ügyészség a 2021. május 18. napján kelt B.133/2021/43. számú vádiratában – a Be. 422. § (3) bekezdése alapján – 2 év 6 hónap szabadságvesztés és 3 év kiutasítás büntetés kiszabására tett indítványt arra az esetre, ha a terhelt a bűncselekmény elkövetését az előkészítő ülésen beismeri. A vádképviselőt ellátó ügyész ezt az indítványt a 2021. szeptember 14. napján megtartott előkészítő ülésen is változatlanul fenntartotta. Erre tekintettel az ügyészi mértékes indítvány a kiutasítás büntetés tartama tekintetében törvénysértő, mivel nem éri el a terhelttel szemben kiszabni indítványozott szabadságvesztés tartamának a kétszeresét.

[7] A Komáromi Járásbíróság 6.B.42/2021/31. számú jogerős ítéletében kiszabott büntetés az ügyészség mértékes indítványától eltért, mivel a terhelttel szemben rövidebb tartamú szabadságvesztést és hosszabb tartamú kiutasítás büntetést szabott ki, így a kiutasításra vonatkozó rendelkezésével megsértette a Be. 565. § (2) bekezdésében foglaltakat.

[8] Kifejtette, hogy a Btk. 60. § (2a) bekezdése értelmében 2021. január 1. napjától az embercsempészség büntetett elkövető terhelttel szemben a kiutasítás büntetés kiszabása nem csak kötelező, hanem annak tartama a határozott tartamú kiutasítás esetén törvényileg is meghatározott: minimális tartama két év, a maximuma a kiszabott szabadságvesztés tartamának a kétszerese. A járásbíróság tehát törvényesen szabott ki a terhelttel szemben kiutasítás büntetést, azonban annak tartamát e kötelező rendelkezés megsértésével, törvénysértően állapította meg 5 évben, amely a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok.

[9] Álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárásban azonban nem hozható a törvénynek megfelelő határozat a járásbíróság által megsértett Be. 565. § (2) bekezdése miatt. Így a terhelt tisztességes eljáráshoz való jogára is figyelemmel, azt indítványozta, hogy a Kúria Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Komáromi Járásbíróság 6.B.42/2021/31. számú ítéletét helyezze hatályon kívül és a járásbíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[10] A terhelt és a védő a felülvizsgálati indítványra észrevételt nem tett.

[11] **III.** A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[12] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős ügyszövege határozata ellen terjeszthető elő. A törvény által tételesen megjelölt okok

közül a büntető anyagi jogi szabálysértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, míg az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg.

[13] Felülvizsgálatnak a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontja alapján helye van, ha a bíróság a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[14] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatot – a Be. 659. § (1) bekezdése értelmében – az abban rögzített tényállás alapul vételével, a Be. 659. § (5) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett hivatalból vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti eljárási szabálysértéseket is.

[15] 2. Az iratok alapján megállapítható, hogy a Komáromi Járási Ügyészség a 2021. május 18. napján benyújtott B.133/2021/43. számú vádiratával Terhelt1 terhelttel szemben embercsempészés büntette [Btk. 353. § (1) és (2) bekezdés a), b) pont] miatt emelt vádat. A Be. 422. § (3) bekezdése alapján – arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri – indítványozta, hogy a bíróság 2 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztést szabjon ki és 3 évre utasítsa ki Magyarország területéről.

[16] A 2021. szeptember 14. napján megtartott előkészítő ülésen az ügyész az indítványt változatlan tatalommal tartotta fenn.

[17] A Btk. 60. § (2a) bekezdésének a 2020. évi XLIII. törvény 47. § (2) bekezdésével módosított, és 2021. január 1. napjától – azaz a bűncselekmény elkövetésekor is – hatályos rendelkezése szerint az embercsempészés esetén kiszabott szabadságvesztés mellett a kiutasítás – az 59. § (2) és (4) bekezdése szerinti esetek kivételével – nem mellőzhető. A határozott tartamú kiutasítás esetén annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év.

[18] A Btk. 60. § (2a) bekezdése értelmében tehát szabadságvesztés büntetés kiszabásakor a kiutasítás büntetés kiszabása – a törvényi kivételektől eltekintve – nemcsak kötelező, hanem annak tartama a törvényben mérlegelést meg nem engedően meghatározott. E tartam a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, ennél rövidebb kiutasítás kiszabására csak akkor kerülhet sor, ha a kétszeres mérték a Btk. 60. § (2a) bekezdésében meghatározott törvényi maximumot, a tíz évet meghaladná.

[19] Mindezek alapján – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával – az ügyészség által a terhelti beismerés esetére a vádiratban tett, majd az előkészítő ülésen azzal egyezően előterjesztett bünteteskiszabási indítvány a kiutasítás mértékére vonatkozó részében törvénysértő, mert nem felel meg a Btk. 60. § (2a) bekezdésében foglalt kötelező rendelkezésnek.

[20] 3. Megállapítható továbbá, hogy a Komáromi Járásbíróság ezt nem észlelte és Terhelt1 terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát az előkészítő ülésen a 6.B.42/2021/31-I. számú végzésével elfogadta, majd a jogerős ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki

embercsempészés büntetében. A bíróság az ügydöntő határozatban az ügyészség által indítványozottnál rövidebb tartamú szabadságvesztést, ugyanakkor hosszabb tartamú kiutasítást szabott ki a terhelttel szemben.

[21] A Be. 565. § (2) bekezdése alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E rendelkezés értelmében a bíróság által kiszabható büntetés felső korlátja a vádiratban, illetve az előkészítő ülésen előterjesztett – jelen esetben a kiutasítás tekintetében egyébként törvénysértő – ügyészi indítvány tartalma.

[22] Nem kétséges, hogy a kiutasítás büntetés kiszabására törvényesen került sor, lévén az embercsempészés büntette miatt azt a Btk. 60. § (2a) bekezdése kötelezően írja elő, és a terhelt esetében a Btk. 59. § (2) és (4) bekezdésében meghatározott kivételek nem alkalmazhatóak.

[23] Törvényt sértett azonban a járásbíróság akkor, amikor az ítéletben a kiutasítás mértékét a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt tilalom ellenére a terhelti beismerés esetére vonatkozóan előterjesztett ügyészi indítványnál súlyosabb mértékben, hosszabb tartamban határozta meg.

[24] Emellett megállapítható az is, hogy a kiutasításnak a járásbíróság által megválasztott tartama a Btk. 60. § (2a) bekezdése szerinti kötelező rendelkezést is sérti, hiszen meghaladja a szabadságvesztés mértékéhez igazdó tartamot.

[25] 4.1. A teljesség érdekében utal rá a Kúria, hogy eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[26] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket tartalmazza, azonban ezek között nem szerepel a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértésével kiszabott büntetés. Az ügyészség által indítványozottnál súlyosabb büntetés kiszabása nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének sem, ezért nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértések közé. Ezért ennek a kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján nyílna törvényes lehetőség (BH 2020.64.III.).

[27] 4.2. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontja alapján törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amely alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény az ítélelbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétele miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, másként szólva ilyen büntetést – illetve ilyen formában joghátrányt – a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé (BH 2020.9.).

[28] Törvénysértő büntetést a bíróság bűnösség beismerés esetén sem szabhat ki, a törvénysértő büntetés korrekciója pedig – erre irányuló, joghatályos indítvány esetén – a Kúria törvényi kötelezettsége (BH 2021. 156.).

[29] A törvénysértő büntetés kiküszöbölésének főszabálya a felülvizsgálatban a törvénynek megfelelő határozat meghozatala [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont]. Ez alól ad kivételt a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja, ami lehetővé teszi a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását akkor, ha az érdemi határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges.

[30] Jelen ügyben a Kúria megállapította, hogy a terhelti beismerés esetére vonatkozóan előterjesztett törvénysértő ügyészi indítvány és a jogerős ítéletben a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértésével kiszabott büntetés miatt a törvénynek megfelelő határozat meghozatalára a felülvizsgálati eljárásban nincs mód, a törvényes büntetés kiszabása kizárólag a megismételt elsőfokú eljárásban lehetséges. Ezért a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott esete áll fenn.

[31] **IV.** A kifejtettek értelmében a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen a megtámadott elsőfokú határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[32] A Be. 663. § (3) bekezdése alapján a Kúria a megismételt eljárásra előírja, hogy a bíróság a Be. LXXVI. Fejezete szabályainak maradéktalan betartásával járjon el.

[33] A büntetést – a Be. 565. § (2) bekezdésére is figyelemmel – a Btk. 80. § (1) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően a járásbíróság a Btk.-ban meghatározott keretek között, büntetés céljának szem előtt tartásával határozza meg úgy, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A kiutasítás tartamának meghatározásakor vegye figyelembe a Btk. 60. § (2a) bekezdésében írt, mérlegelést nem tűrő szabályt.

[34] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése alapján a visszatérítésről felülvizsgálat esetén a Kúria rendelkezik.

[35] Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költségnek a – befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával történő – visszatérítését.

[36] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelkezett.

[37] V. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.

[38] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 656. § (4) bekezdése értelmében az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. október 18.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.1526/2021/11. számú végzése 2022. október 18. napján vált véglegessé.

Budapest, 2022. október 18.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

TóthLné

bíróági tisztviselő